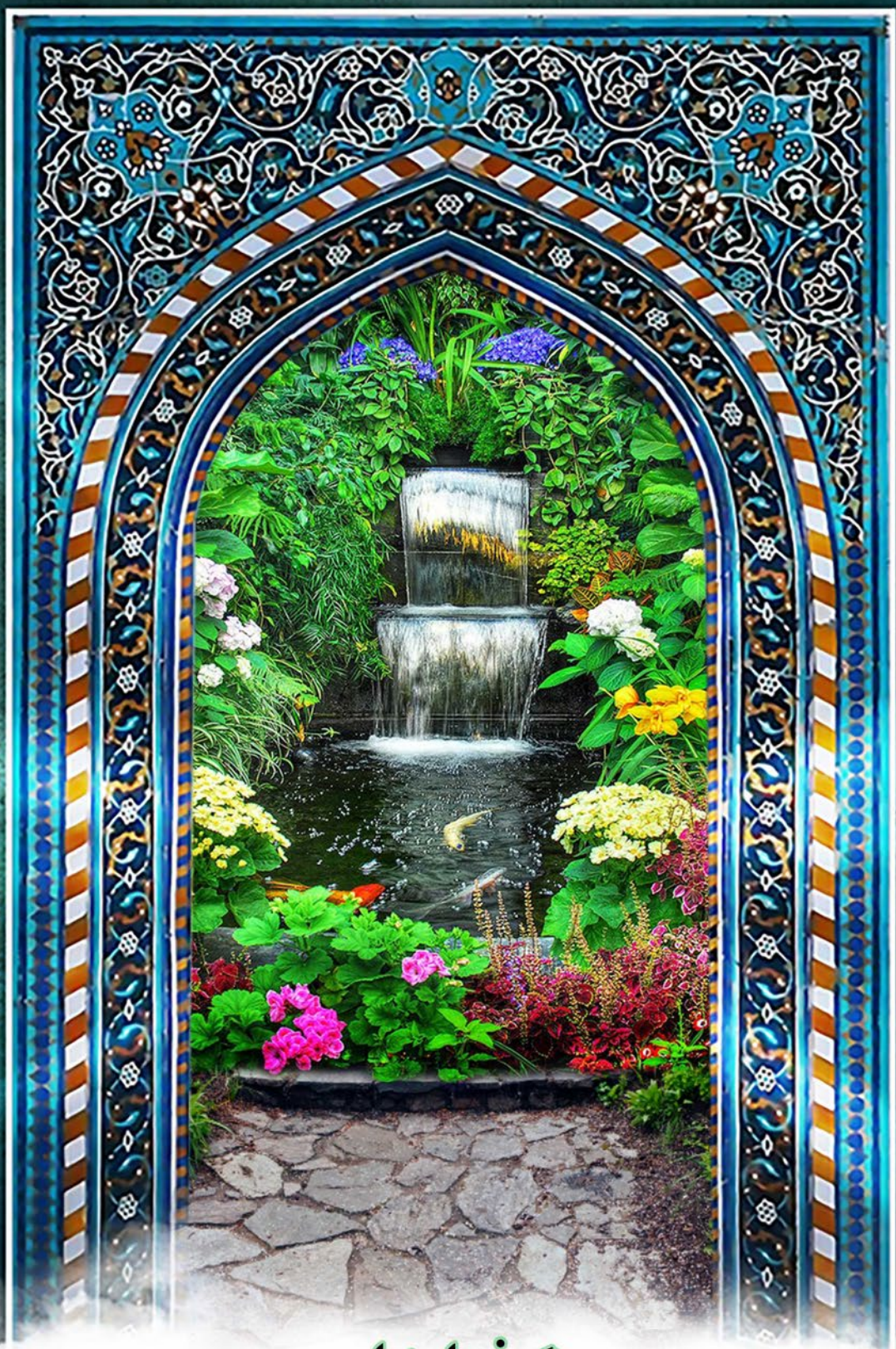

گفتارهای

مَنْصُورِ هَاشِمِی خراسانی

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

موضوع:

عقاید؛ شناخت خلفاء خداوند؛ مهدی؛ وجود مهدی و ویژگی‌های او

بسم الله الرحمن الرحيم

دو گفتار از آن جناب در بیان اینکه چرا به مهدی «مهدی» گفته می‌شود.

۱. أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدِ الْجَوْزْجَانِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ الْمَهْدِيِّ فَقَالَ: إِنَّمَا يُقَالُ لَهُ الْمَهْدِيُّ لِأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيهِ لِلْحَقِّ فِي كُلِّ شَيْءٍ وَيَهْدِيهِ إِلَى أَمْرِ خَفِيِّ.

ترجمه‌ی گفتار:

عیسی بن عبد الحمید جوزجانی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی مهدی پرسیدم، پس فرمود: به او مهدی گفته می‌شود برای اینکه خداوند او را در هر چیزی به حق هدایت می‌کند و او را به امری پنهان هدایت می‌کند.

۲. أَخْبَرَنَا يُونُسُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْخُتْلَانِيُّ، قَالَ: قُلْتُ لِمَنْصُورٍ: لِمَاذَا سُمِّيَ الْمَهْدِيُّ مَهْدِيًّا؟ قَالَ: لِأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيهِ إِلَى شَيْءٍ لَمْ يَهْدِ إِلَيْهِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ وَإِنْ يَكُنِ الْحَقُّ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَيَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَهْدِيهِ اللَّهُ إِلَيْهِ، إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ.

ترجمه‌ی گفتار:

یونس بن عبد الله ختلانی ما را خبر داد، گفت: به منصور گفتم: برای چه مهدی مهدی نامیده شد؟ فرمود: برای اینکه خداوند او را به چیزی هدایت می‌کند که احدی از جهانیان را به آن هدایت نکرده است و اگر حق به اندازه‌ی دانه‌ی خردلی باشد، پس در صخره‌ای یا در آسمان‌ها یا در زمین باشد، خداوند او را به آن هدایت می‌کند، هرآینه خداوند باریک‌بینی آگاه است.

شرح گفتار:

از این گفتارهای نورانی دانسته می‌شود که وجه تسمیه‌ی خلیفه‌ی خداوند به «مهدی»، هدایت او

از جانب خداوند به سوی «حقوق» است تا متمکن از اجرای «عدالت» در زمین بشود. با این حال، گفتار دیگری نیز از آن جناب رسیده است که بیان می‌دارد همه‌ی خلفاء خداوند در زمین «مهدی» شمرده می‌شوند؛ چنانکه احمد بن عبد الرحمن طالقانی ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ الْهَاشِمِيَّ الْخُرَاسَانِيَّ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً﴾^۱، فَقَالَ: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِنْ خَلِيفَةِ اللَّهِ جَاعِلُهُ، وَلَوْ خَلَتْ لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا، وَمَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ هَذَا الْخَلِيفَةَ فَقَدْ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً! ثُمَّ سَكَتَ سَاعَةً حَتَّى أَرَدْتُ أَنْ أَقُومَ مِنْ عِنْدِهِ، فَقَالَ: لَا يَزَالُ اللَّهُ يُجْعَلُ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً مُنْذُ قَالَهُ، وَلَوْ قَالَ: ﴿إِنِّي أَجْعَلُ﴾ لَكَانَ مِنْهُ جَعْلٌ وَاحِدٌ، وَلَكِنَّهُ قَالَ: ﴿إِنِّي جَاعِلٌ﴾ وَالْجَاعِلُ مَنْ يَسْتَمِرُّ مِنْهُ الْجَعْلُ، وَكُلُّ خَلِيفَةٍ لِلَّهِ فِي الْأَرْضِ مَهْدِيٌّ إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ فِيهَا لِيَصْعَهُ حَيْثُ يَشَاءُ اللَّهُ، وَمَنْ لَمْ يَهْتَدِ إِلَى مَهْدِيٍّ زَمَانِهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا»^۲؛ «از منصور هاشمی خراسانی درباره‌ی سخن خداوند بلندمرتبه پرسیدم که می‌فرماید: <هرآینه من در زمین خلیفه‌ای را قرار دهنده‌ام>، پس فرمود: هرآینه زمین از خلیفه‌ای که خداوند قرار دهنده‌ی او باشد خالی نمی‌ماند و اگر خالی بماند اهل خود را فرو می‌برد و هر کس بمیرد در حالی که این خلیفه را نمی‌شناسد، به مرگ جاهلیت مرده است! سپس مدتی سکوت نمود تا جایی که اراده کردم از نزد او برخیزم، پس ادامه داد: خداوند از هنگامی که این را فرمود همواره در زمین خلیفه‌ای را قرار داده است و اگر می‌فرمود: <قرار می‌دهم> ممکن بود از او یک قرار دادن باشد، ولی فرمود: <قرار دهنده‌ام> و قرار دهنده کسی است که قرار دادن از او استمرار می‌یابد و هر خلیفه‌ای برای خداوند در زمین، به چیزی که خداوند در آن خلق کرده، هدایت یافته است تا آن را در جایی که خداوند می‌خواهد قرار دهد و هر کس به مهدی زمانش راه پیدا نکند، هرآینه به گمراهی دوری دچار شده است!»^۳.

از این گفتار نورانی دانسته می‌شود که در علم آن جناب، هیچ زمانی بدون خلیفه‌ای از جانب خداوند نیست و هر خلیفه‌ای از جانب خداوند، «مهدی» شمرده می‌شود؛ زیرا «به چیزی که خداوند در زمین خلق کرده، هدایت یافته است تا آن را در جایی که خداوند می‌خواهد قرار دهد» و با این وصف، «مهدی» نام ظاهری خلیفه‌ی خداوند نیست، بل عنوانی عام مانند «امام» است که در هر زمانی، بر عالی‌ترین مقام شبکه‌ی الهی اطلاق می‌شود؛ چنانکه خداوند درباره‌ی ابراهیم علیه السلام فرموده است: ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ﴾^۴؛

۱. البقرة / ۳۰

۲. گفتار ۶، فقره‌ی ۱

۳. الأنعام / ۸۴

«و به او اسحاق و یعقوب را بخشیدیم؛ همه‌ی آنان را هدایت کردیم و نوح را از پیش هدایت کردیم» و دربارہ‌ی سایر پیامبران فرموده است: ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَاهُمُ افْتَدِهٖ﴾؛ «آنان کسانی بودند که خداوند هدایت کرد، پس به هدایت‌شان اقتدا کن» و این یعنی همه‌ی آنان «مهدی» بودند. با این حال، علت شهرت خلیفه‌ی خداوند در زمان ما به «مهدی»، می‌تواند برخورداری او از هدایتی ویژه از جانب خداوند باشد که او را به پر کردن زمین از عدالت پس از پر شدنش از ظلم موفق می‌گرداند؛ چنانکه از عبارت «لَإِنَّ اللَّهَ يَهْدِيهِ إِلَى شَيْءٍ لَّمْ يَهْدِ إِلَيْهِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ»؛ «برای اینکه خداوند او را به چیزی هدایت می‌کند که احدی از جهانیان را به آن هدایت نکرده است» در گفتار آن جناب برداشت می‌شود.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصورهاشمی خراسانی

